

गुलींचा जन्मदद देण्याते घसारला जिल्ह्याची अयान अवस्था

जिल्हा प्रशासन व आरोग्य
प्रशासनाने जिल्ह्यातील^१
वासगी व सरकारी सोनोग्राफी
केंद्र तपासणी मोहीम राबविणे
अत्यंत गरजेचे

**नवीन सोनोग्राफी यंत्रात लिंगनिदान करण्याचे
फंक्शन ब्लर करण्यात आलेले म्हणून जुळ्या
सोनोग्राफी यंत्राचा वापर होत असल्याचा संशय**

**पोर्टेबल
सोनोग्राफी
यंत्राची खरेदी
करणाऱ्यांची
चौकशी
करण्याची
गरज**

दिव्य आधार

सोमवार, दि. ६ ऑक्टोबर २०२५ (पान-४)

२०२२ ते २०२५ या चार वर्षात दरवर्षी मुलीच्या जन्मदरात झाली घसरण

माजी आरोग्यमंत्री राजेश टोपे यांनी केले दिव्य आधारचे अवलोकन

सेकंट टाइमेस्टर अबॉर्शन या मथळ्याखाली दिव्य आधारने सोमवार, दि. २९ सप्टेंबरच्या अंकात ग्राऊंड रिपोर्टींगच्या माध्यमातून मोठी पोलखोल केली. सदरील वृत्त प्रकाशित झाल्यानंतर माजी आरोग्यमंत्री राजेश टोपे यांनी दिव्य आधार वृत्तपत्रातील ग्राऊंड रिपोर्टींगचे अवलोकन करून अबॉर्शन संदर्भात चिता व्यक्त केली. छायाचिनात माजी आरोग्यमंत्री राजेश टोपे दिव्य आधारच्या ग्राऊंड रिपोर्टींगचे अवलोकन करताना दिसत आहेत.

ਬੀਡ :

बीड : एकाकाळी बीड जिल्ह्यात मुलीच्या जन्मदरात मोठी घसरण लेली होती. एका हजार मुलामागे ७०० मुली अशी बीड जिल्ह्यातील विचा जन्मदर रेशो होता. या प्रकरणाला जिल्हा रुग्णालयाचे तत्कालीन लहा शल्यचिकित्सक डॉ.गौरी राठोड यांनी गांभीयनि लक्ष देवून विचा जन्मदर रेशो कमी असल्याने या प्रकरणाला गांभीयनि घेवून विचा जन्मदर रेशो कमी असल्याचे कारण शोधण्यासाठी काठोकाठ अल्प केले. यात स्फीभ्रूणहत्या होत असल्याचे दिसून आल्यानंतर विची स्वतःच्या जिवाची पर्वा न करता जिल्ह्यातील स्फीभ्रूणहत्या इणाऱ्या डॉक्टरांचा शोध घेवून मोठी कारवाई केली. यात अनेक कट्र व सोनोग्राफी सेंटर काचाट्यात आले. हे प्रकरण राज्यभर जले. बीडच नव्हे तर राज्यातील सोनोग्राफी सेंटरच्या तपासण्या ल्या. त्यानंतर मुलीचे जन्मदर वाढत गेले. एकंदरीत हजार मुलामागे १०० मुली असा मुलीचा जन्मदर रेशो झाला. सर्व काही सुरक्षीत ले होते. आरोग्य प्रशासनाने दबंग कारवाई करून स्फीभ्रूणहत्याकाराम लावला. त्यानंतर मुलीचा जन्मदर रेशो वाढत गेला. परंतु ही महिन्यांपूर्वी गेवराई तालुक्यात गर्भपात दरम्यान एका महिलेचा युवी झाला. सदरील महिलेचे गर्भपात करणाऱ्यावर कारवाई झाली. तज जालन्यातील एका डॉक्टरला ताब्यात घेतल्यानंतर त्या डॉक्टरकडे इर्बल सोनोग्राफी यंत्र आढळून आले. पोर्टेबल सोनोग्राफी यंत्र यनामेड असल्याचीही समोर आले. हे प्रकरण तजे असतानाच लहा रुग्णालयातील काही स्थीरेग तज्ज्ञ डॉक्टरांनी थेट जिल्हाधिकारी वेक जॉन्सन यांच्याकडे तक्रार करून जिल्हा रुग्णालयात दबाव करून सेंकंड टाईम्स्ट्राय अबॉर्शन करून घेत असल्याचे तक्रागीत

एकीकडे जिल्हा रुग्णालयातील काही स्थीरोग
जज्ञ डॉक्टरांवर दबाव टाकन सेकंड ट्राईमेर्स्टर
आबॉर्शन करून घेतल्याची तक्रार, या तक्रारी
अर्जाची एसआयटीमार्फ्ट चौकशी करण्याची
गरज, जिल्हा रुग्णालय प्रशासनाने यागंभीर
तक्रारीकडे विशेष लक्ष देण्याची गरज

जिल्हा रुग्णालयातून पुरावे नष्ट

करण्याचे षडयंत्र सुरु असल्याची शंका
जिल्हा रुणालयातील काही ख्रीरोग तज्ज्ञ डॉक्टरांनी जिल्हाधिकारी विवेक जॉन्सन यांच्याकडे दिलेल्या
तक्रारीत म्हटले की, जिल्हा रुणालयातील काही वरिष्ठ डॉक्टर सेकंड ट्राइमेस्टर अबॉर्झन करण्यासाठी
दबाव टाकत आहेत. तसेच रुणांची सोनोग्राफी करण्यासाठी एका विशेष खासगी सोनोग्राफी सेंटरवर
पाठविण्यासाठीही डॉक्टरांवर दबाव आहे. सदरील तक्रारीची चौकशी सुरु असून त्यामागचे सत्य काय? हे
लवकरच चौकशीअंती समोर येईलच. परंतु या दरम्यान जिल्हा रुणालयातून खासगी सोनोग्राफी सेंटरवर
केलेल्या सोनोग्राफी अहवाल नष्ट करण्याचे षडयंत्र सुरु असल्याची शंका असून जिल्हाधिकारी यांनी तक्रारी
अर्जाच्या अनुसंगाने या प्रकरणाची चौकशीसाठी स्वतंत्र पथक स्थापन करावे किंवा या प्रकरणाची चौकशी
एसआयटीमार्फत करावी अशी जनतेतून मागणी होत आहे.

जुन्या सोनोग्राफी यंत्राचा वापर होत असल्याची चर्चा

सध्या नवीन सोनेग्राफी यंत्रात आरोग्य प्रशासनाने लिंग तपासणी फंक्शनला ब्लर केलेले आहे. जर लिंग तपासणी केली तर त्याचे पिक्चर ब्लर दिसून येते. त्यामुळे लिंगनिदान होणे शक्य नाही. परंतु काही सोनेग्राफी सेंटरवर जुन्या सोनेग्राफी यंत्राचा वापर होत असल्याची जोरात चर्चा असून जर जुन्या सोनेग्राफी यंत्रातून लिंगनिदान केले तरच बाळाचे लिंग समजून येईल. म्हणून जुन्या यंत्राचा वापर होत आहे का? याचाही आढावा घेणे गरजेचे असून त्याशिवाय चायनामेड पोर्टेबल सोनेग्राफी यंत्र वापरले जातात का? याचीही चौकशी करणे गरजेचे वाटते. काही महिन्यांपूर्वी गेवराई तालुक्यात गर्भपात दरम्यान एका महिलेचा मृत्यु झाला होता. त्या महिलेची सोनेग्राफीसाठी पोर्टेबल चायनामेड सोनेग्राफी यंत्राचा वापर झाल्याचे दिसून आले होते. त्या अनुषंगाने ऐरेंटेन्स ऐरेप्यापि यंत्रात उत्ता तेलागावी अन्नांना पाण आवे.

जिल्हात किती सोनोग्राफी सेंटर ? जिल्हातील सोनोग्राफी सेंटरच्या तपासण्या कधी झाल्या होत्या ? सोनोग्राफी सेंटर तपासण्यासाठी पथक तयार केलेले आहे का ? मागील चार वर्षात सोनोग्राफी सेंटर तपासणी करून पथकाने काय अहवाल दिला ? याचा जिल्हाधिकारी यांनी आढावा घेण्याची गरज

सन २०२१-२२ या वर्षी हजार मुलामागे ९३७ असा मुलीचा जन्मदर होता, त्यात थोडीफार घसरण झाली आणि सन २०२२-२३ या वर्षी ९२९ असा मुलीचा जन्मदर झाला, त्यानंतर मात्र मुलीच्या जन्मदरात मोठी घसरण झाली व सन २०२३-२४ या वर्षी मुलीचा जन्मदर ८९६ वर आला आणि २०२४-२५ यावर्षी मात्र मुलीच्या जन्मदरात मोठी घसरण झाली, मुलीचा जन्मदर ८६१ वर येवून ठेपला, विशेष म्हणजे २०२१-२२ या वर्षानंतर मुलीच्या जन्मदरात वाढ झालीच नाही

सोनोग्राफी अहवालात छेडछाड होत असल्याचा संशय

एखादी गर्भवती महिला जिल्हा रुणालयात नियमाने गर्भपात करण्यासाठी आल्यानंतर त्या महिलेच्या तपासण्या केल्या जातात, नियमाने २४ आठवड्यापर्यंत जिल्हा रुणालयात गर्भपात करता येते परंतु २० आठवड्यापर्यंत नॉर्मल गर्भपात होतो. २० आठवड्याच्या पुढे काही ठोस कारण असेल तरच गर्भपात करतात. जसे बलात्कार पिडीत महिला किंवा गर्भतील बाळाला प्रॉब्लेम तसेच गर्भतील बाळामुळे महिलेला धोका अशा गंभीर कारणावरच २४ आठवड्यापर्यंत गर्भपात केले जाते. परंतु २० आठवड्यापर्यंत गर्भपात करण्याची जिल्हा रुणालयात तरतुद आहे. यात महत्वाचे म्हणजे जिल्हा रुणालयातील सोनोग्राफी अहवालात जर २१ आठवडे होत असतील तर त्या महिलेला एखाद्या खासगी सोनोग्राफी सेंटरवर पाठवून खासगी सोनोग्राफी केंद्राचा अहवाल मागवून घ्यायचा. त्यात १९ आठवडे ३ दिवस असे दाखवून जिल्हा रुणालयात गर्भपात करत असल्याचा संशय असून सोनोग्राफी अहवालात छेडाड होत असल्याचीही चर्चा जोरात आहे. या दृष्टीकोनानुसारी जिल्हा प्रशासनाने चौकशी करणे गरजेचे आहे. जर ज्या महिलांना गर्भपात करणे गरजेचे असेल त्यांचे गर्भपात नियमाने झाले असतील तर योग्य आहे.

झालीच नाही. सन २०२४-२५ या सालात हजार मुलामागे ८६१ मुली असा जन्मदर असल्याने जन्मदरात मागील चार वर्षात घसरणच होत चाललेली दिसून येत आहे. एकेकाळी मुलीचा जन्मदर हजार मुलामागे ७०० मुली असा होता. त्यापेक्षा हा जन्मदर वाढलेला दिसून येत असला तरी सन २०२१-२२ या तुलनेत सन २०२४-२५ या वर्षी ७६ मुलीच्या जन्मदरात घट झाल्याचे स्पष्ट दिसून येत आहे. मुलीच्या जन्मदरात घसरण का होत चालली? याचा प्रश्नासनाने आढावा घेण्याची गरज असून जर अशीच अवस्था राहिली तर मुलीचा जन्मदर पुन्हा हजार मुलामागे सातशे असा होवू नये यासाठी प्रश्नासनाने उपाययोजना करण्याची गरज आहे. जिल्ह्यात किती सोनोग्राफी सेंटर आहेत? या सोनोग्राफी सेंटरच्या तपासण्या कधी झाल्या होत्या? या सोनोग्राफी सेंटर तपासणीसाठी पथक स्थापन केलेले आहे का? जर पथक स्थापन आहे तर या पथकाने मागील चार वर्षात जिल्ह्यातील किती सोनोग्राफी सेंटरच्या तपासण्या करून त्याचा अहवाल जिल्हा आरोग्य प्रशासन व जिल्हा रुग्णालय प्रशासन यांच्याकडे दिला? सोनोग्राफी सेंटर तपासणी दरम्यान कोणत्याच सोनोग्राफी सेंटरमध्ये तफावत का आढळून आली नाही? असे अनेक प्रश्न या माध्यमातून उपस्थित झाले असून जिल्हाधिकारी विवेक जांसन यांनी मुलीच्या जन्मदर रेशोत घसरण प्रकरणी विशेष लक्ष देण्याची गरज आहे. जिल्हा रुग्णालयातील काही स्थीरेग तज्ज डॉक्टरांनी गर्भपातासाठी दबाव टाकत असल्याची तक्रारही केली आहे. त्या दृष्टीकोनातून त्या तक्रारी अर्जाची गांभीर्यानि दखल घेऊन जिल्हाधिकारी यांनी जातीने या तक्रारीकडे लक्ष देणे अपेक्षीत आहे.

**कपिलधारवाडीच्या ग्रामस्थांचे जीव धोक्यात
तातडीने पुनर्वसन करा -आ.संदीप क्षीरसागर**

मुख्यमंत्री, उपमुख्यमंत्री, मदत व पुनर्वसन मंत्री, आपत्ति विभाग मंत्र्यांना दिले पत्र

बीड | दिव्य रिपोर्टर

बीड | दिव्य रिपोर्ट

मागील काही काळात सततच्या मुसळधार अवसामुळे व अतिवृष्टीमुळे कपिलधारवाडी येथे स्खलन झाले आहे. यामुळे गावकांचा जीव विक्रात असून त्यांचे तात्काळ पुरवर्सन करण्याची घटणा आपाणी. स.दीप यशीरसागर यांनी केली आहे.

मैजे पाली ग्रामपंचायत अंतर्गत कपिलधारवाडी छोटेसे ९० कुंतुबाचे गाव वास्तव्यास पाहे. सततच्या मुसळधार पावसामुळे तातीवृष्टीमुळे सदील गाव अतिशय गंभीर संकटात आपडले आहे. या ठिकाणी झालेल्या अतिवृष्टीमुळे वावामध्ये भूस्खलन सुरु झाले असून जमिनीत, गोंगाराच्या कडेला, रस्त्यावर, शाढा खोली, घरे, दिरे, संरक्षण भिंत व इतर ठिकाणी मोठ्या भेगा तडे गेले असून त्यात सातत्याने वाढ होत आहे. ग्रामस्थांना धरी जाणे धोकादायक झाल्याने ग्रामस्थांना, आबालवृद्धांना, महिला भगिनींना, बालकरी विद्यार्थ्यांना, दिवस व रात्र आजच्या डीला श्री. मनमथ स्वामी देवस्थान, कपिलधार ठिकाणी वास्तव्य करावी लागत आहे. त्यामुळे

ग्रामस्थांना कायथमस्वरूपी दिलासा देणे व तातडीने पुनर्वसन होणे आवश्यक आहे. यासाठी तुमच्यायोजना करणे आवश्यक आहे. जसे की, १) कपिलधारवाडी गाव तातडीने घोकग्रस्त क्षेत्र घोषित करावे २) प्रभावित सर्व कुटुंबाचे तातडीने स्थलांतर व पुनर्वसन व्यवस्था करावी ३) कायथमस्वरूपी पुनर्वसनासाठी नवीन जागा व निवासी योजना जाहीर करून तातकाळ अंमलबजाबाणी व्हावी ४) शाळा व सार्वजनिक इमारतीची सुरक्षा तपासून विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाची पर्यायी व्यवस्था करावी ५) या सर्व कामांसाठी आपत्ती निवारण निधी नेण्या व पुनर्वसन विभागाचा निधी तथा इतर योजनेमधून निधी मजूर करून ग्रामस्थांना यथोचित सहकार्य व्हावे अशा विविध मागण्यांचे पत्र आ. संदीप क्षीरसागर यांनी राज्याचे मुख्यमंत्री मा.ना.देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री तथा बीड चे पालक मंत्री

मा.ना.अजितदादा पवार, मदत व पुर्वसन विभागाचे मंत्री मा.ना.कर्कंद जाधव पाटील, आपत्ती विभाग मंत्री मा.ना.गिरीश महाजन यांच्यासह महाराष्ट्र राज्याचे मुख्य सचिव, विभागीय आयुक्त, छत्रपती संभाजी नगर, जिल्हाधिकारी, बीड, मुख्य कार्यकारी अधिकारी जि.प.बीड, मुख्य कार्यकारी अधिकारी तथा निवासी उपजिल्हाधिकारी जिल्हा आपत्ती व व्यवस्थापन, बीड, उपविभागीय अधिकारी बीड, तहसीलदार बीड, गटीविकास अधिकारी पंचायत समिती बीड यांना पत्रव्यवहाराद्वारे केली आहे. कपिलधारवाडी च्या ग्रामस्थांच्या निवासाची व भोजनाची व्यवस्था करावी बीड विधानसभा मतदारसंघातील ग्रामपंचायत मौजे पाली अंतर्गत असलेले कपिलधारवाडी हे अंदाजे ९० कुटुंबांचे रहिवाशी गाव वसलेले आहे. संटेंबर महिन्यात झालेल्या अतिवृष्टीने व यापूर्वी देखील संरक्षण

भिंत, रस्ता व इतर व्यवस्थेला धोका निर्माण झाल्याने सन २०२२-२३ ते आजतागायत याविष्यी आ. संदीप क्षीरसागर यांनी सातत्याने यथोचित पत्र व्यवहार व उपाययोजना करण्यात याव्यात अशी मागणी करत आहेत. त्यातच ३० सप्टेंबर २०२५ रोजी रात्री उशिरा रस्ता, शाळा खोली, डॉगराचा काही भाग, घरांना मोठ्या प्रमाणात ठडे जाण्याचे काम झाले आहे. त्या तव्याचे प्रमाण सातत्याने वाढत आहे. अशावेळी ग्रामस्थांना शासन व प्रशासन यांच्याकडून सर्वरित्या सहकार्य होणे गरजेचे असून याबाबत उचित कार्यवाही सुरु आहे. सर्व कुटुंबाची तात्पुरती व्यवस्था श्री. मन्मथ स्वामी देवस्थान, कपिलधार येथे होणे आवश्यक आहे. प्रशासनाने पंच कमिटी श्री. कपिलधार यांना याबाबतीत अवगत करावे. जेणेकरून पंच कमिटी कडून गावकऱ्यांना याबाबतीत यथोचित सहकार्य होईल व त्याचबरोबर ग्रामस्थांच्या हाताला काम, विद्यार्थ्यांना शाळा व भोजन व्यवस्था होईल. याबाबत प्रशासनाकडून आदेश काढण्यात यावेत.

हे पत्रक मालक, मुद्रक, प्रकाशक, संपादक शेख रिजवान खलील यांनी माऊली ऑफसेट माळीवेस, बीड ता. जि. बीड ४३१ १२२ येथे छापून साप्ताहिक दिव्य आधार कार्यालय बशीरगंज, जयहिंद प्लाझा, नगरपालिकेजवळ, बीड ता. जि. बीड ४३१ १२२ येथे प्रकाशित केले आहे. मो. ९५६९८४०९८४ या अंकामधील प्रत्येक बातमी व लेखास संपादक सहमत असतीलच असे नाही, वाद-विवाद बीड न्यायालय अंतर्गत.